

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

«Έχουμε στρατιά για να μην εισβάλει η Ελλάδα και όχι για το ΡΚΚ...»

Του ΑΡΗ ΑΜΠΑΤΖΗ

«Εδώ έχουμε ιδρύσει τη Στρατιά Αιγαίου μας και εισβάλλει η Ελλάδα, η οποία δεν πρόκειται ποτέ στο μέλλον να επιτεθεί και πάλι στην Ανατολία, και δεν σκεφτόμαστε καν μια στρατιά ή μια μονάδα με έναν υπεύθυνο διοικητή εναντίον του ΡΚΚ, το οποίο πολεμά εδώ και τριάντα χρόνια την Τουρκία». Ιδού ένα χρώμα από τις επικρίσεις που άρχισε να δέχεται ο τουρκικός στρατός από τα τουρκικά ΜΜΕ.

Η ένταση στο Κουρδικό συνεχίζεται, ενώ η τουρκική πολεμική αεροπορία πραγματοποίησε νέα επιδρομή στο βόρειο Ιράκ. Πολύ έντονη κριτική άσκησε ο γνωστός αρθρογράφος της εφημερίδας «Σαμπάχ», Χιντζάλ Ουλούτς, τονίζοντας τα περί Στρατιάς Αιγαίου. Αναφερόμενος στο φυλάκιο που δέχθηκε την επίθεση του ΡΚΚ το περασμένο Σάββατο, ο αρθρογράφος τονίζει ότι «πρόκειται για φυλάκιο που βρίσκεται σε απόσταση τεσσάρων χιλιομέτρων από τα σύνορα και έχει δεχθεί, τα τελευταία τριάντα χρόνια, περίπου σαράντα επιθέσεις. Είναι φυλάκιο αυτό ή παγίδα;» Ποιος είναι ο διοικητής στον πόλεμο αυτό, αναρωτιέται ο αρθρογράφος και αναφέρει ότι πριν από τρεις μήνες παραιτήθηκε ο Γάλλος γενικός επιτελάρχης, όταν κατά τη διάρκεια ασκήσεων το όπλο ενός στρατιώτη έφερε, αντί πλαστικών, πραγματικές σφαίρες, με αποτέλεσμα να τραυματιστούν 17 Γάλλοι στρατιώτες. Το ευάλωτο των φυλακίων είναι καίριο θέμα που συζητείται αυτές τις μέρες. «Αυτή είναι η στρατιωτική αρχιτεκτονική. Έτσι πρέπει να είναι τα στρατιωτικά φυλάκια; Ποιος κατασκεύασε αυτές τις παράγκες;», αναρωτιέται η αρθρογράφος της «Βατάν», Μινέ Κιρίκανατ, και συμπληρώνει: «Εάν είναι στρατιωτική αρχιτεκτονική οι λέσχες αξιωματικών που έχουν κατασκευαστεί στην Αττάλεια, στη Φώκαια και αλλού, τότε τι είναι το φυλάκιο που χτυπήθηκε;» Άλλο ένα ερώτημα που τίθεται είναι το πώς 300 άντρες του ΡΚΚ δεν έγιναν αντιληπτοί από δορυφόρους και κατασκοπευτικά αεροσκάφη, καθώς προχωρούσαν προς το φυλάκιο και μάλιστα έχοντας φορτώσει τον οπλισμό τους σε μουλάρια! Κατά τα άλλα, χθες η τουρκική αεροπορία χτύπησε θέσεις του ΡΚΚ στο βόρειο Ιράκ. Παράλληλα, ο Τούρκος πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν μίλησε απειλητικά προς τη διοίκηση του βορείου Ιράκ, λέγοντας ότι «αν οι χώρες όπου φωλιάζει η τρομοκρατία δεν λάβουν τα απαραίτητα μέτρα, τότε η Τουρκία θα επιβάλει κυρώσεις». Βλέπετε, όμως, το πρόβλημα των πολιτικών είναι η πολιτική και ο Ερντογάν φρόντισε να τα βάλει και με το φιλοκουρδικό Κόμμα Δημοκρατικής Τουρκίας, λέγοντας: «Δεν θα επιτρέψουμε να υπάρξει οικειοποίηση μιας συγκεκριμένης εθνότητας από ένα πολιτικό κόμμα». Η επίθεση του ΡΚΚ έχει ερμηνευτεί στην Τουρκία και ως προσπάθεια συσπείρωσης των κουρδικών ψήφων γύρω από το φιλοκουρδικό κόμμα, έτσι ώστε να μην ωφεληθεί το κυβερνών κόμμα στις δημοτικές εκλογές του προσεχούς Μαρτίου.

Για τις αντιδικίες της Εκκλησίας ως μεγαλοκτηματία

Του ΚΩΣΤΑ Ε. ΜΠΕΗ

Διάβασα στην «Αυγή» της προπερασμένης Κυριακής το κείμενο του συναδέλφου Κώστα Σημίτη, καθηγητή της Φιλοσοφίας του Δικαίου στη Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης, αναφορικά με την εκκλησιαστική περιουσία και τη συναφή κριτική που είχε ασκήσει ο Καντ, ένας από τους τέσσερις - πέντε μεγαλύτερους φιλοσόφους όλων των εποχών. Είχε διακηρύξει λοιπόν ο Καντ, ότι κανένας δεν δικαιούται να επικαλείται προνόμια, και ιδίως μεγαλοϊδιοκτησιακά, που προέκυψαν από το παλαιό καθεστώς της φεουδαρχικής κοινωνίας. Διάβασα ακόμη την από 12/25 Σεπτεμβρίου 2008 ανακοίνωση της έκτακτης διπλής ιεράς σύναξης των αντιπροσώπων και προϊσταμένων των 20 ιερών μονών του Αγίου Όρους, με την υπόμνηση ότι το 1922, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, παραχώρησαν, για την αποκατάσταση των προσφύγων, ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες στρέμματα γης. Προδήλως πρόκειται για στρέμματα που τους είχαν παραχωρήσει, με τα ήδη επικαλούμενα χρυσόβουλα και φερμάνια, Βυζαντινοί και Οθωμανοί απόλυτοι μονάρχες. Μένει όμως μετέωρη η απορία: στους ενδιάμεσους αιώνες ποιοι καλλιεργούσαν αυτά τα εκατομμύρια στρεμμάτων των μοναχών; Οι ίδιοι; Ανώνυμοι δουλοπάροικοι; Ή μήπως κανένας; Οποσδήποτε, ήδη από την προχριστιανική αρχαιότητα, στις ιδιοκτησιακές σχέσεις ίσχυε ο θεσμός της χρησιμότητας και η αντίστοιχη απώλεια της ιδιοκτησίας, όταν ο ιδιοκτήτης αμελούσε να κάνει φανερό το ενδιαφέρον του για τα κτήματα που ήδη είχαν καταλάβει και καλλιεργούσαν αδέσποτοι καταπατητές, καθώς διεκδικούσαν το δικό τους δικαίωμα επιβίωσης, κατά τον αποστολικό λόγο: «τον κοπιώντα γεωργόν δει πρότον των καρπών μεταλαμβάνειν». Ενώ, εξ άλλου, αν οι απέραντες εκτάσεις έμεναν επί αιώνες ανεκμετάλλευτες, περιήλθαν στο νεοϊδρυμένο ελληνικό κράτος, υπέρ του οποίου ισχύει το τεκμήριο του αδέσποτου εδάφους.

Σε συνταγματικό επίπεδο, διά μέσου αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, καταργήθηκαν οι μεγάλες ιδιοκτησίες γης. Εξαίρεθηκε ο ισχυρότερος μεγαλοϊδιοκτήτης: τα νομικά πρόσωπα που συγκροτούν την Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού. Η εξαίρεση ήταν εύλογη, αν και η κοινωνία εύκολα σκανδαλίζεται, καθώς δεν έχει επαρκή ενημέρωση για τη διαχείριση και διάθεση της τεράστιας ακίνητης εκκλησιαστικής περιουσίας. Τυχαίως έχω διαβάσει τον μακρύ κατάλογο των δωρεάν παραχωρήσεων κεντρικών αθηναϊκών οικοπέδων από τη Μονή Πετράκη για τις ανάγκες δημόσιων νοσοκομείων και κρατικών υπηρεσιών. Πιο πρόσφατο παράδειγμα: η τακτοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στο Πέραμα. Πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής είχαν στήσει εκεί τις παράγκες τους. Στο διάβα των δεκαετιών η τενεκεδούπολη εξελίχθηκε σε μια δυναμική συνοικία, δίπλα στον Πειραιά. Το 1987 ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου και ο αρχιεπίσκοπος Σεραφείμ υπέγραψαν συμβόλαιο δωρεάς, με το οποίο η Εκκλησία μεταβίβασε την κυριότητα της περιοχής (όλο το Πέραμα!) στο κράτος, εκείνο δε παραιτήθηκε με δημόσια δήλωση από κάθε δικαίωμα διεκδίκησης από τους κατόχους της γης. Υποθέτω ότι θα υπάρχουν και άλλα παρόμοια παραδείγματα. Οποσδήποτε όμως η κοι-

ωνία σκανδαλίζεται από την οξύτητα της πρόσφατης αντιδικίας της Μονής Βατοπεδίου -άκρως αντίθετη στα λόγια του ξυπόλητου Ιησού, που ήρεμα παρακινούσε: «μη θησαυρίζετε υμίν θησαυρούς επί της γης, όπου σης και βρώσις αφανίζει (...) θησαυρίζετε δε υμίν θησαυρούς εν ουρανών (...) Πώς δυσκόλως οι τα χρήματα έχοντες εις την βασιλείαν του Θεού εισελεύσονται (...) Ευκοπώτερον εστιν κάμηλον διά τρυμαλιάς ραφίδος διελθείν ή πλούσιον εις την βασιλείαν του Θεού εισελθείν». Είναι οδυνηρό να πειθαναγκάζεται κάποιος στην παραδοχή ότι αυτά τα λόγια του Ιησού δεν είχαν τελικώς απήχηση, ούτε καν σε κάποιους μοναστικούς κύκλους, κάτι που επιβεβαιώνει τον στίχο του Σοφοκλή «ανθρώποισι γαρ τοις πάσι κοινόν εστι το εξαμαρτάνειν». Παρά ταύτα δεν ήταν ανεδαφικές και αναξιόπιστες οι παρακαταθήκες του Ιησού. Απλώς ο σπόρος του έπεσε σε άγονη γη -ότα μη ακουόντων- όπως των συντακτών της προαναφερόμενης ανακοίνωσης των 20 μονών του Αγίου Όρους, όπου με έμφαση τονίζεται: «δεν έχουμε δικαίωμα ούτε διάθεση να θυσιάσουμε το ελάχιστο από (...) τα προνόμια που απέκτησε το Άγιον Όρος και του εξασφάλισαν τη δυνατότητα να ζη αδιάκοπα πάνω από χίλια χρόνια, περνώντας μέσα από κοσμογονικές ανακατατάξεις και αλλαγές ξένων κατόχων και καθεστώτων». Τι πρώτο και τι δεύτερο να αποδοκιμάσει η έντιμη συνείδηση σ' αυτήν την προκλητική δήλωση;

Το πρόβλημα (γιατί πρόβλημα, και μάλιστα οδυνηρό, υπάρχει) εντοπίζεται στο ακόλουθο τρίπτυχο:

- Πρώτον, να επιβιώνει η πνευματική κληρονομιά του Αγίου Όρους, με τη διασφάλιση των οικονομικών μέσων για τη συντήρηση και αξιοποίηση των κτιρίων, των βιβλιοθηκών και των καλλιτεχνικών θησαυρών του, όπου τα οικονομικά μέσα θ' αντλούνται πρωτίστως από τον προσωπικό κάματο των μοναχών, κατά το λαμπρό πρότυπο της ιεράς μονής του προφήτη Ηλία στην Πρέβεζα. Θ' άξιζε να παρακινήθει ο Τύπος να γνωρίσει και να προβάλει το αθόρυβο όσο και παραγωγικό έργο αυτών των σεμνών μοναχών, όλων -Ελλήνων και ξένων- με πολλά πανεπιστημιακά πτυχία, με ένθεο ζήλο, αλλά και με καθημερινό κάματο σε παραγωγικές χειρωνακτικές ασχολίες.

- Δεύτερον, να διαφυλαχτεί η αξιοπιστία των οικονομικών χειρισμών, μακριά από τον εναγκαλισμό με κάποιους ιδιοτελείς μηχανορράφους του πολιτικού κόσμου, και

- Τρίτον, να διαφυλαχτεί η αξιοπιστία της Δικαιοσύνης, η οποία ασφαλώς δεν αγνοεί ότι, κατά το ισχύον δίκαιο, η ιδιοκτησία χάνεται, αν ο ιδιοκτήτης δεν φροντίζει να την αξιοποιεί με τον δικό του μόχθο. Συνακόλουθα, τα εγκαταλειμμένα από αιώνων χωράφια ανήκουν στους καλλιεργητές τους, ενώ άλλες αδέσποτες μη αστικές εκτάσεις ανήκουν στο Δημόσιο. Αυτές δε οι δικαιικές παραδοχές έχουν θέση για πολλά από τα εκτός των συνόρων του Αθω κτήματα, για τα οποία οι μονές επικαλούνται χρυσόβουλα και φερμάνια, καθώς τα εξ αυτών προνόμια έχουν παραγραφεί. Κάθε δε αντίθετος ισχυρισμός είναι νομικώς απαράδεκτος, ως αντίθετος στα χρηστά ήθη (άρθρο 25§3 του Συντάγματος), καθώς πρόκειται για προνόμια που πηγάζουν από εποχές έσχατης παρακμής, εξαθλίωσης και τελικής δουλείας του ελληνικού έθνους.